

В. СОБОЛЕВТИН
фотозу.
(СЭТА-нын
фотохрониказы).

СЭКН Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

М. ХУНКАЕВ.
(СЭТА-нын көрр).

Анныыр ажылынга перспектива

чугула айтырыг

Эрткен беш чылдың дургу-гуна Тожу район анныыр ажылында чыл бүрү ортума-биле 120 муң рубльдин елүүн, эки «дүжүттү» чыларга — 200 муң хире рубльдин күрүнеге дуулап турган. Инитизи-биле беш чылда ан эвөөн-даа болза, анныр-тывыш ажыл-агыйларга белет-кел саарылгазын чедишкенин күтүстөн. Тыныш ажы-лынын талазы-биле чүгле бо чылдын 140 тонна балыкты, 1100 ажыг тонна тоорукту ба-ла өскө-даа продукцияны ра-йон киирген.

Ыччалар-даа бо үстүнде сан-түнер анныр-тывыш ажыл-агый болуун темчээ-лаа, орулга-даа талазы-биле кол черин ээлеп турар район-нун экономиказын көдүрерин-ге чутула бээм болбайн ту-рар. Ол дугайын Тожу район-нун партия конференциясына кат-танган бир секретары эш Н. С. Бойду өчүт келтирсе, беш чылда делегаторлар ук ажылда четтестерин тынчтыг түтүчүлүк, моон соңгаарын сорулгаларын айтышканнар.

Район беш чылдын дургу-гуна чыл-бүрүлө өлкү белет-кээр планын күтүстөдөн, оон түнелгиле оо-ла үеде 350 муң рубльдин четир бербээн. Кат, моонгу белеткелчине кичиней-лыга кошкан. Бойдустан ол байлактарын арбын үгөн чы-ларга бээм оу чымп белет-кээр талазы-биле организас-тыг аймак багыт болуп келген. Эки дүжүттү 1970 чылда анныр-тывыш ажыл-агыйлар-ын чүтүлгө 3 тонна хире моонгу чып дуулажанын чегенгип, тынчтык оу 2-3-аа катан көвүдөдүн болур арга тур-ган.

Индирде — кооперация ан-ныр-тывыш ажыл-агыйнын директору И. А. Доросеев:

— Өлкү болгаш тыныш ажыл-агыйн эвөөн орулга ап, ол чутула ажыл-херекти чет-тес организастап турарымыз минир ужурутук бис. Эрткен күскү, бо кышкы сезонда өлкү белеткээр план күтүс-түлгүсүн турар: 153,1 муң рубльдин чүтүлгө 90 муң рубль кирген. Дин эвөөн болган-ыла план күтүстөдөн турары бир чылааган болуп ту-рары шын, ыччалар-даа ан-ныр-тывыш ажыл-агыйн органи-астап турарында улуг чет-

пестер бар. Чүл дээрке киш, дин турар черлерин чылдын анал, анда дин бербейн, ан-окуту өстүрерине кичиней салбайн турар-дыр бис...

Эш Доросеевтин чутула-гы чүпү немен болурут? Кооперация анныр-тывыш ажыл-агый, оон кол охотевод ком-мунист эш Лобанов районга ол ажылды эртемге үндөдөн чорударыне (аннаар черлер-ин шичилеп тыгарыкче, ан-наарын өзүп көвүдөп, амчы-лап турар байланыш, анчы-ларын өөредирине болгаш өскө-даа) дин болгаш шичил-пирит хемчеглерин албайн турар. Бо ажыл-агыйда партия конференциясы оон дугайын беш чылдагы айтырыг кылдыр чутулашпайн, охотеводтерин негеделин кошкылды келген. Оон ынак, Тожунун бойдус байлаан ажыл-агыйнын айты-рынын районга бөгүн беш ажыл-агый харылаан турар. Оларнын аразында харылаа-ны кошкан, бот-боттарынын ажыл-чорудулганын эртем бээ-лү-биле чутулашпайн турар. Ол чүтүлдө кичиней-байла-тын ажыл-агыйларын шичил-тап, анныр-тывыш черлерин-ге капитал салышканын эвөөн болуп турар.

Тотчөгелчилер-биле демис-сел — бойдус байлаакы кам-тааларында эң чутула айтыры-ларын бирээм. Ук ажылды экижир дээш шичилпирит хемчеглерин районун ан-ныр-даа, балык-даа камтаал-чылар албайн турарында чыл-бүрү район деңгээлден бойдустан чыгарга бүткөн байлаан хуу кижилер тотчө-гелчилер арга-биле амылап ту-рар. Чүтүлгө 1970 чылда ке-рээ-дүжүлгүлү чокка балык алуруп турган 40 ажыг тот-чөгелчилер балык камта-лачери туткан. Илгиз хем-чеглерин алдыр чутула, ын-чалар-даа, тотчөгелчилерин чымышты ол-бо «чылааган»-биле арыг үнүп турар.

Аң-окуу камтааланын та-лазы-биле четтестерге конфе-ренциянын киржикчилери ки-чинегиле база угландырган. Аннаарын өстүрер, оон тот-чөгелчилери-биле демиселди күштөдирерге эржеж чутула.

Район Советинин күтүсчүн

комитети анныр-тывыш ажыл-агыйлары-биле калы бо бүтү айтырыгларын, мангыча оон шичилпириттен талла-ларын ажыл-херек кырынга боттандырар дээш ажылдары негеттинип турар.

— Бистин ажыл-агыйнын материал-хандыргалыг кү-жү кошкан, чыл-да сайырап, быгытып оор. Илгиз болган-да ажыл-байлаакы четир амы-лап, анда күш четпейн ту-рарымыз шын. Биске дуу-лаар хемчеглерин алдыр чуту-ла, манда эң кол чүл — ажыл-агыйнын перспектива-зын хандыр өөренип көөрү, районун байдалында оон улуг-хуууну угандырыр чуту-ла — деп, Сынтыг-Хемде партия организастаалында келген делегат А. З. Самбуу чутулаан.

Кооперация анныр-тывыш ажыл-агыйнын Хамсыра са-бырында организас-массалыг, полит-кижиздилгелгит ажыл-дар кошкан тургустунга, анда СЭКП райкомунун бол-гаш райтүсүмүнүн төдөлө-ри барып турар-даа болза, ажылды экижирлерге дээш-түг дуулаш эвөөн чедирип ту-рар, салбырын партия органи-зациясы (секретары турган эш Палузова) организастык күш болбайн келген, амгы се-кретары эш Дажымык четтес-тер-биле эштешиппайн, ажыл-дар керекче ханнап кибээм. Мындыг байдал салбырын бү-тү амыралы-биле холбашка — анныр-тывыш ажылын организастаарын моондап турар. Хамсыра салбыры орун-чырин берге тайга-сын аразы-да турар болгаш, сеерта-гы ажылдар техникумны ды-ка херектеп турар.

— Машина-техника чедиш-тес. 1969 чылда-ла белеткээр тоорукту амаг чедирип сеер-түм, черде ирип чылар-дыр. Бир трактор, бир танкетка бар, ыччалар-даа олар бо-ла урелген, септеп турар суга-рыг болур. Мындыг байдалы-биле тура партия организаста-ны, салбырын дирекциясы то-дугай хемчег албаан — деп, Хамсырадан делегат А. Серен-ник конференцияга саналы черле чөптү.

Иви ажыл-агый — «Тоора-Хем» совхозун эң бүдүр-ерип болгаш сазарын ба-

лансазынга улуг черин ээлеп турар болгаш оон эддини бот-үзөй чийк. Оон ынак, ан-наарында эң таарымчалыг, оун мунган киж кыдыр-бер-ти чийк эртер, кандыг-лаа анны иштеп чедер.

Амгы үеде районда 9500 хире иви бар. Ивинин дуу-зы-биле хей-хей анчылар ол-ча-омактыг көөн турар. Ын-чалар-даа аннаашкыга эрге-жөө чутула ол малын узам-ынак өстүреринин аргалары бар турар-ла, оон баш сагы оожук өзүп турар, совхоз иви өстүреринин беш чыл планын күтүстөдөн, оон аарыларын-га удуур зоотехниктиг болгаш ветеринардыг хемчеглер ал-дынмай турар. Партия кон-ференциясы бо айтырыгже ба-за чутула кичинейтти салган. Чаа беш чылдын төнчүзүндө районга иви малдын баш са-гын 13-14 муңга, совхоз-ка — 10 муңга чедирип.

Бир эвес партия органи-зациялар, а дини-р-тывыш ажыл-агыйлары күрүнеге чыл-бүрү хей өлүктү, тыныш бай-лаан белеткээр ажыл дээш ор-ганизас-массалыг хемчеглер-ин чотугу деңгээлин чедирип тургузар болза, аннаашкын улам-ла орулгагыт апар, ар-га-мергежилдик аңчылар ула-на көвүдөр. Чүтүлгө Тожуга эвөө, чүтүлгө Тымгага суга-рыг коммунист аңчылар Ак Мыр-ла биле Баран Дажырган ба-за Социалисттик Күш-ажылдын Маалыры Даржаа Эрестол, амык аңчылар — Кол Агы-на, Кол Нагазы, Саны Ба-йыр-оол, Анатолий Самбуу дээш ышмактар чыл-бүрү эвөөн эвөө олчалыг болуп ту-рарлар. Оларнын кырынга чаа-за аттар немежири чутажок.

Мал ажылы районун эконо-микказында бир кол черин ээлеп турар. Илеткечи-даа, санал бергенер-даа ол айты-рыгже улуг кичинейтти сал-ган. «Тоора-Хем» совхозта мал ажыл-агыйнын талазы-биле четтестерин, частыгыларын конференция ханы анализтеп болгаш мал ажыл-агый өстү-рерин, оон продукциянын бе-диринин сорулгаларын айты-ган.

Тожунун коммунистеринин конференциясы бедик идея-политиктиг деңгээлге эртен.

СЭКП райкомунун байтайгы организастап пленумунга пар-тия райкомунун бир секретарына эш Н. С. Бойду, ийги секретарына эш Д. О. Дарганин, секретарына эш А. Я. Загинушту сонгаан.

күжү-биле 30 тоннадан эвөөн эвөөс ичкенин кезерин хүлээ-ген. Ыччалар олар бот-бот-тарын чарыкка кийгырыш-кан.

Хурал оонда малчынар совхозун «Аялга» деп агит-культурагазын солуп кошертип көргөн. Кошкерт дыка солуп болган. Борга уш алдыкы Монгуш Калар-оол, Монгуш Дадар-оол, Монгуш Дера оларын күтүсчүлүк көмөрлерин улус дыка союу-руп, катан дилеп турганнар.

Хуралдын киржикчилери төш салбырын хойжу брига-дазын социалисттик чарыкка база кийгырган.

С. ДУКТУГ-ООЛ.

1971 чылдың январь 1-ден эгелээш чуртта ССР Эмелини-ниң болгаш эвеледешкен рес-публикаларын Күш-ажыл дугайында хойлуужуулга үн-дизинери күштүг болган. Чурттуң бүгү хамаатылары-ның күш-ажылчы харылааларын чотумчалыг кылдыр таарыштырар инити-эвелеп кол актызын ССР-ниң Дээди Со-вети Совет күрүнеңи төөгү-зүне эң баштай-ла эртен чай-ын хүлээп алган. Сугагыг эртенден, Үндизинер телеви-лелин тургузарына кириш-кенинниң бирээш, хойлуу эр-темириниң доктору, профессор Н. П. ГОРШЕНИН Күш-ажылчы хойлуужуулга үндизинери-нин күштүг болганынга хол-баштыр СЭТА-нын корреспон-дентизи В. ЧАНТУРИЯ-биле чутулашкан мынча дээш:

— Ленинки юбилейниң чы-лында, Коммунист партия-нын XXIV съездинде белет-келдик үезинде хүлээп алдын-ган чаа Хойлуу совет инити-лел тургузуунун демократтыг мөзүзүнүң чайканынча херек-челели болган. Үндизинерин хүлээп алдынырың ырак мурунда-ла ук Хойлууну чер болганга калбаа-биле чутула-жып көргөн деп чүвени чуту-лаар херек.

Ук үндизинерде чаарты-лалар хей болгай. Олар-биле таныштып алдыр амылчын, албан-хаанчыларын шупту-зунга ажытып. Хойлууну чүлү бурзуунуң утказы амыл-чы чоннарын эргелерин кам-галарын күштөдирерине уг-ланган.

СЭКП-ниң XXIV съездинге алдар кылдыр Риганың В. И. Ленин аттыг Ленин орденниң БЭФ заводу — чурттуң электр-техника үлөтүрүүнүң эң улуг бүдүрүлгө черлериниң бирээ-зи. БЭФ марка совет болгаш дашкы чурттарың хереклең-чилеринге аажок сугагыг. Ындыг маркалыг, транзисторлуг радиоприемниктерин, телефон аппаратарын, автоматтыг теле-фон станцияларын делегейниң 50 чуртунча экспорттап турар.

Заводтун коллективи СЭКП-ниң XXIV съездинге алдар кылдыр эртен чылдың планында ажыр 20 муң «БЭФ-201» транзисторну, 15 муң телефон аппаратын бүдүрүп үндүрерин.

автоматтыг телефон станцияларын бүдүрерин көвүдөдирин хүлээген.

Ол хүлээлге ноябрьда-ла ажыр күтүстөдөн. Бүдүрүлгө черинде ажылдарының мурунчы аргазы аныг-латтынып, шууштурулгалыг чаа шугунар, автоматтыг де-риглер ажылдап турар. Хей-хей бедирлер, кезектер бүдү-рер оларның дуузы-биле шууштурулгалыг болууларыне шичилткен.

ЧУРУКТА: заводтун савалат чери.

М. ДАНИЛОВТУҢ фотозу.

(СЭТА-нын фотохрониказы).

КОММУНИСТЕРНИҢ САГЫШ САЛЫР ЧҮҮЛҮ

«Төзү» совхоз бистин рес-публиканың хой амыралыг эң улуг совхозтарының бирээм. Юбилейгит чылда совхоз кү-рүнеге дүк сазарында пла-нын 1008 хуу күтүстөдөн, эң болгаш сүт сазарының пла-нын баа-ла ажырган.

Ыччалар-даа күш-ажылчы куженишкени кошпайын ту-рар, 1971 чылда ол амыл-агыйнын малчынарынның мурунда улуг сорулгалар туруп турар. Партиянын XXIV съездинин күш-ажыл-чы чедишкенин-биле төдөл-тиг уткууру дээрме мадыг кыштап хорамча чок, хур ажыгары, мадыг төртүтүп төдөн буртун камтаал-алдыр, бирги кварталда мал ажыл-агыйнын продукцияларын сазарын күтүсчүлүк дээш, ма-дыг кышкы азырал-хемчегле-рини эки организастаары бо-лур дээрин оларның кижи буртуу эки билер.

Совхозтун Бай-Тал салбы-рынның коммунистери ол ду-гайын боттарынын хуралына ажыл-херекти өзү-биле чу-галаанын көргөн. Кыштап-тааланынын байдалында болгаш чоңура сорулгаларын дугайын салбырын эргелең-чир Олар Хомус-оол комму-нистерге илеткен берген.

Салбырга 14 муң ажыг шөөр малды 56 коюлда сагы-тар тургускан. Инити уш ке-ден болгаш салытты чоту ки-чек черде кыштагалган. Бай-Талдың коммунистерге баш-таткан малчынарын хойуну малдыг тоду болгаш чымыг кыштагаланынын хандырар до-лү, эвөөн эвөө күжүг үн-дүргөн.

Ыччалар-даа бо кыш сал-бырын партия организаста-нының дайычы аргалык-ны, организастык болгаш ажыл-херекти чорутуунуң бээ-лү-ла шылгалдазы болур. Шак мындыг дошкун болгаш берге кыш шалдан бээр туруп көрбөс. Чер болганда кыш турар чаттан, доктаамал болуп турар хаттар харын хертиг каапкан. Оон түнелгиле оларларга хой кыдырар бер-гедөн. Ыччалык амык хой-ларын коюларын туруп ту-рар. Биче-Шуй болгаш өскө

даа чамдык черлерде берге байдал тургустунган. Ол чер-лерде харын кылыны 50—60 см чедип турар. Ыччалаш амык хойларын кужу аар, өзүр чоруп болдурус дээш, алды коюларын Кызыл-Дар деп черге көчүрткен. Ылаа чөм-гөрлөгөдөн болгаш аяаалар-төдөлгөдөн дээр байдалары тургустунган.

Кыштагыла мал чөмөдөр соортур талазы-биле неменде хемчеглерин ап, оларларын харын дайыл-биле тартты-рып, төртүтүп чаш мадыг хүлээп алдынга белеткелди ажылын чорудуп турар.

Малчынарын берге амыл-агыйнче улуг дуулажанын салбырын комсомол органи-зацияны күртүзүп турар. Хой оолдан эгелен коюларгаже 25 комсомолчулук чоруткан. Ак сеткилдиг күш-ажылчы-биле алдарын болгаш хүндү-кедди малчынарын орту-зунга чаалап алган Рая Улу-Хай, Мамаа Кара-оол бол-гаш өскөлдө-даа ышмак ки-жилер оларын аразылап бар.

Малчынарын мурунда салгынан сорулгаларын шичилпирит мезанизатор-ларын, зоотехниктерин, вет-ащылдарын, бригадир-чирин сырый харылаалыг болгаш деминг амылаан хойунда хамаарыр. Ыччал-да-даа салбырын механизатор-ларынын, трактористи-риниң ажылында четтестер хой болуп турары харалаанчыл. Салбырын төдөлү трактор-лар эпти-ле эртеңиниң ол шакка чеди амык чок турар, чөм сеертүр үеде оларын до-лү күчүтү-биле ажылаавайн турар.

Хойжу коммунист Иргит Очуруну хуралга санал бер-ген, мында деп чутулаанын черле чөптү: — Трактор шанаага ситен, саван сеертүр болза, трактор тергезинге сеертенден каш катан хойну эңкээр болгай. Бисте трактор шанаа ажы-лавайн турары шын эвөө. Трактор шанаа доп-доран кылаш, анда мал чөмөдөр сеертүр организастаар херек. Ол чорун транспорт айты-лары шичилпирит, өскө амылдарга ажылаар кижи-

лерин оон ап болур.

Совхозта парток секретары эш Шымт-оол салбырын коммунистеринин хуралыга чүвө чутулааш, мал кыш-тагаланынын бо харын салгалыг үезинде малчынар ортузунга полит-массалыг ажылды күштөдирерине он-за кичинейтти салган. Лек-ция, беседаны эвөөн чорудуп, кино көргүзүлгенин органи-зациялап турар дээриниң ду-гайында малчынарын пег-гелден чөптүг деп, ол айт-кан. Хойжуларын тургаларына почтаны ховар болгаш доктаамал эвөө амык турар. Эржеж чутула херекелдиң баранары-биле малчынар-ны хандырар айтырыгы рай-по багыт тургуснап. Хойжу-

ларын амылдарын экижи-дериниң база кууштура хан-дыргалыгында талазы-биле парток болгаш совхоз дирек-циясы кандыг хемчеглер ап турарын парток секретары чутулаан.

Хойжулар Монгуш Очур, Хертен Серен-оол, Иргит Мады-оол болгаш өскөлдө-лаа улуг сагыш салышкы-ны-биле санал берип, чүвө чу-галааннар. Сут-биле ханды-рары экижирлер, олар даш-байлаар тракторларын немен берип, мал чөм сеертүрүп болгаш хойну, массалыг оол-лаанышкыга белеткелди дүр-дөдирин олар совхозтун ди-рекциясынан негезипер.

В. ДУНАЕВСКИЙ.

БАЙДАЛ НАРЫН

Кыштагалашкын дээрме мал ажылында эң берге болгаш ха-рысалгалыг үе болгай. «Улуг-Хая» совхозтун Кок-Чыраа салбырында кыштагалашкы-нын байдалы нарыдан турар. Нозырынның төнчүзүндө ол ай-тырыгын салбырын комму-нистеринин нити хуралында чутулаашкын көргөн. Байлаан бергенде турар чамдык черле-же коммунистери чорударын ол хуралдан шичилпирит. Чи-жөө, Алды-Шынааның сүт-бараан фермазынын эргелең-чизинге коммунист эш Төмүр-оолду чорударын сүмөлдөп.

Бередашканын кол чыла-дагыны чүл дээрме салбыр малга четтир саныг чөмө бе-леткеп алган болза-даа, ма-дын кажар-хоразын чөптүг үезинде септеп, чымылап ал-бааны болур.

Кок-Чыраа салбырда нити-зи-биле 1436 баш мыймыг бода мал бар. Оларын 7 кою-ла-да кыштагалашкын турар. Ал-ды-Шынааның сүт-бараан фермазынга коммунист Төмүр-оол барган соонда, мында бай-дал экижөөн.

Ыччаларжөө чамдык кою-ларда байдал ам-даа берге. Мангалы Сес-Теректе Ховалыг Анай-оолдун кадарып турар бир кою молдугуларынын кажазын кыш, соок дүжүп келгенде септеп, чымылаан. Ыччалаш молдугуларынч дензиг немежер хамаан чок, харын арып эгелдөө. Оларын аразында ам бээм азыралга тургузар чүвөлөр бар апарган. Бо четтестерин чайладыры-биле совхозтун дирекциясы, партоку дарый, хемчеглерин алдыр эржеж чутула.

О. ТАБАА.

Талды районун «Революциянын чалымы» колхозунун малчынарында 16 кижи малды элчегеши кадарышкын шичтөө.

Ылаңга амык малчын Чыргалаң Конфет 700 баш төрүүр хойну кадарчы эки Ойдууза Дивин-биле элчегеши кадарып турар. Ол үш хун улаштыр хойну кадар-ган. Баланын суурда бажымче чынып келген, 3 хонуг даштанын алар. Өвүн ээи Саара Чооду суурда ажылдыг. Уруглары оо-ла суурда школада өөр-ени турарлар. Колхозтун бо малчыга тууду берген бажымч дөрт ороз. Култур-зу-биле чурттаагы таарымчалыг. Амык ог-бүдө хостуг үеинде Култура ба-жымчыга киноларын, азы аалдан келген артистерин концерт эртерберип көрүп аарлар.

Бо чуртта сууржун байдалче шичтөө малчын Чыргалаң Конфет оң таладан уруу Роза Чооду, кадары Саара Аракчаева Чооду олар-биле суурда бажымчыла.

О. ОХЕМЧИКТИҢ фотозу.

ХОЙЛУУ КҮШТҮГ БОЛГАН

Хойлуужуулга үндизини-риниң телевиделин чутула-нып турда, социал-культура болгаш чуртталга-амыралыг хандыргалыгында хамаарыш-тыр чутулажышынга ки-ришкенинниң чигелдер, артык эргелер тыпыр ду-гайында берген саналдары ба-зымдалаттыган. Бүдүрүлгө-ге хамаарышкан хүлээлге-рин үлөдиргит күтүсчүлүк турар, чарыкка чедишкенин, хей чылдар дургузунда ак сет-килдиг амылап келгенер мурун үлөдиргит эргелгит. Сан-наторийге ийкеп даштаныга бажымчыларга бээр бажыны ындыг кижи мурнай тыпыр. Оон чуртталга байдалын эки-жир дугайында айтырып база мурнай шичилпиритинг тур-ар ужурутук. Ындыг болганда, эки амылдарыга тыпыр чигелдерин болгаш мурнай үлөдиргит эргени ак сеткилдиг эвөө, амыл шакты үзөр, амыл чүдү-кэралар амылдарыга тыпыр кызыгарларын ийкеп харын мырнай ты-ыспазы черле чөп.

Хойлуужуулгада «Амылга хүлээп алдының магадаыла-ры» деп чаа чүүл бар. Ук чүүл амылга хүлээп алдын-дан чөптүг чыдаган чок ой-талаарын хорууп деп айткан. Амылчын ийкеп албан-хаанчы кижи амылаан шын эвөө үндүргенине бурулул албан кижи 1971 чылдын январь

1-ден эгелээш, анда тазарыш-тырган негараалды моон му-рундазындан улуг хемчээ-дин-биле, тодаргайлаарга — үш айнык шалың хире кыл-дыр эгилдиг бөрү хүлээлгелгит.

Хойлууда аныктарыне улуг кичинейтти салган. Оолдар, мыстарга хамаарыштыр тускай нормалар дондатылган. Ук нормалар анык хамаатылар-ның социал болгаш назы-хар азы-биле онза байдалдарын, анык организастык физиоло-гия талазы-биле онза талаарын барымдалаан. «Анык-тарын күш-ажылы» деп эгеле улус амыл-агыйында анык-тарынч ролонун чылдың-на улам улгалып турарын деңгел-дөөн. Аныктар — чурттуң кол, күш-ажылчы куулаары. Хойлуу оларын эрге-амыт-тарын камгалаарыга туржуп ту-рар: 18 кардан биче назыл-ларга дүмкө, амыл шактыдан дашнаар, аар амылдар кылды-рарын хорууп деп айткан. Ындыг назы-харлыг ажылдар-чыларын амылаан үндүрерин кызыгарлап, ындыгларын амылаан үндүреринге тус чер-ниң профсоюз комитетиниң, назы четтестериниң хе-ректиниң талазы-биле район комитетиниң-даа санал-чөп-шөзгөдөн алырын негезин.

Үндизинерин эргелерин бирээзиниң ады — «Өрөни-шан амылдар турар амыл-чын, албан-хаанчыларга тып-сыр чигелдер» болган. Оон ужуру ол аттың буудан-на билдинип турар. Ол чигелде-лер нандыг болурут? Ылаңгыя нежежи шикелдерин өөрө-ниччилерин ажылдаашкын өөрениринге таарымчалыг эрге-жеж чутула байдалдарын бу-руну-биле тургузуп бээр, амыл төлөдирин хевээр арттырып бергеш, оларның амыл недела-зын кызырар ийкеп хун бу-руде амылдар шактын кызы-рар дээш ол. Бүдүрүлгө өрө-диргелгитин бүдүрүлгө, албан чериниң күсели-биле чорудар ужурутук. Протехукилише, техникум, эдди өөрөдиге че-ри доосан тускай эртемниг кижи албан тускай эртем, мергежилниге таарыш амыл-чы хандыргыган турар ужурутук.

Амылчын, албан-хаанчылар-ның бүдүрүлгенин эргелеп баш-карынга кирижи эргези бистин амылдарыныстың кичең хемчээли болу берген. Олар-ның ол эргезин, ылаңгыя чаш уругларын херээженерин эргелерин, амыл маргалаа-ларын шичилпиритиниң чу-румун хойлуужуулга дүрүм-чүлүп айткан. Кичилерин кады болгаш ондан чөи амыл-дарында таарымчалыг бай-далды тургузуп бээрине ад-министратив харысалгалыг кижи күштөдирер нердүгөн.

Чаа хойлууну бээргэ чүтүлгө амыл-ишч эргелерин дүрүм-чүлүп айткан. Кичилерин кады болгаш ондан чөи амыл-дарында таарымчалыг бай-далды тургузуп бээрине ад-министратив харысалгалыг кижи күштөдирер нердүгөн.

Чуттунген магадаалдарын калбаркан эвөө. Үндизинер ажылдарчы бүгүдизиниң хү-лээлгелерин баа тодаргайлап айткан. Хойлууда «Нүш-ажылчы сагылга-чурум» деп тускай эге бар. Медерелдиг, ак сеткилдиг а

